

Kvalitet srpskih uljarica i žitarica Uporedni pregled (2015-2019)

Branimir Marić

SGS Beograd
Lab Manager

WHEN YOU NEED TO BE SURE

- SGS Beograd od 2009 godine sprovodi opsežan monitoring kvaliteta i bezbednosti uljarica i žitarica u Srbiji.
- Podaci koji će biti prezentovani bazirani su na analizama od 50 do 1000 uzoraka po godini.
- Ispitivanja za potrebe ovog monitoringa vršena su u našoj laboratoriji primenom isključivo standardnih međunarodno priznatih laboratorijskih metoda, bez korišćenja podataka dobijenih upotrebom brzih analizatora.

Parametri monitoringa

1. Parametri kvaliteta
2. Sadržaj kontaminenata
3. Prisustvo GMO

Uljana repica

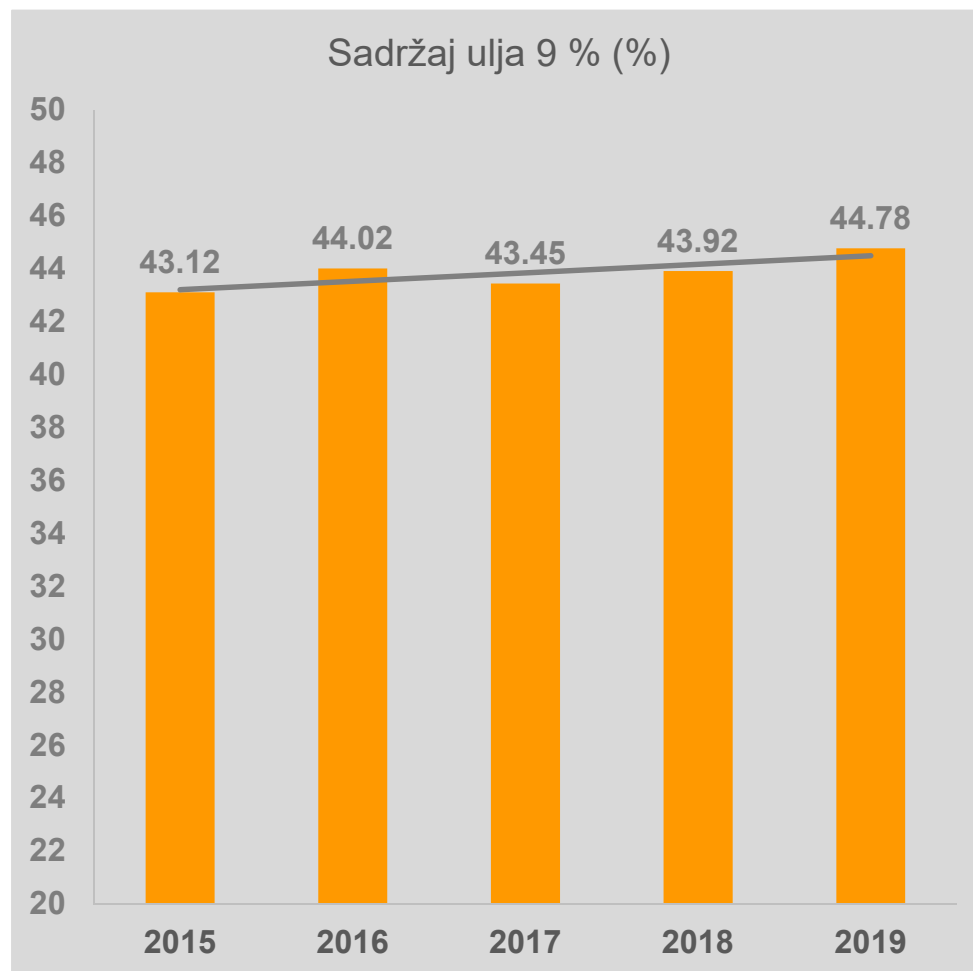
	Vlaga (%)	Ulje tq (%)	Ulje 9% (%)	FFA (%)	Ukupne primese (%)	Sadržaj eruka kiseline (%)	Sadržaj glukozinolata (μmol/g)
2015	8.77	42.59	42.02	0.43	0.79	0.31	14.64
2016	6.98	44.49	43.52	0.62	1.03	0.20	14.91
2017	7.38	44.92	44.12	0.49	1.09	0.31	10.94
2018	7.82	44.00	43.44	0.72	1.36	0.16	14.97
2019	7.37	40.91	40.18	1.15	1.59	0.14	12.41

Suncokret

	Vlaga (%)	Ulje tq (%)	Ulje 9% (%)	FFA (%)	Ukupne primese (%)
2015	7.82	43.73	43.12	0.78	2.10
2016	7.01	44.94	44.02	0.80	2.70
2017	6.73	44.63	43.45	0.55	2.52
2018	6.94	44.93	43.92	0.76	2.39
2019	7.47	45.54	44.78	0.52	2.52

Suncokret

- Bez velikih oscilacija u prosečnom sadržaju ulja u poslednjih pet godina su manje izražene.

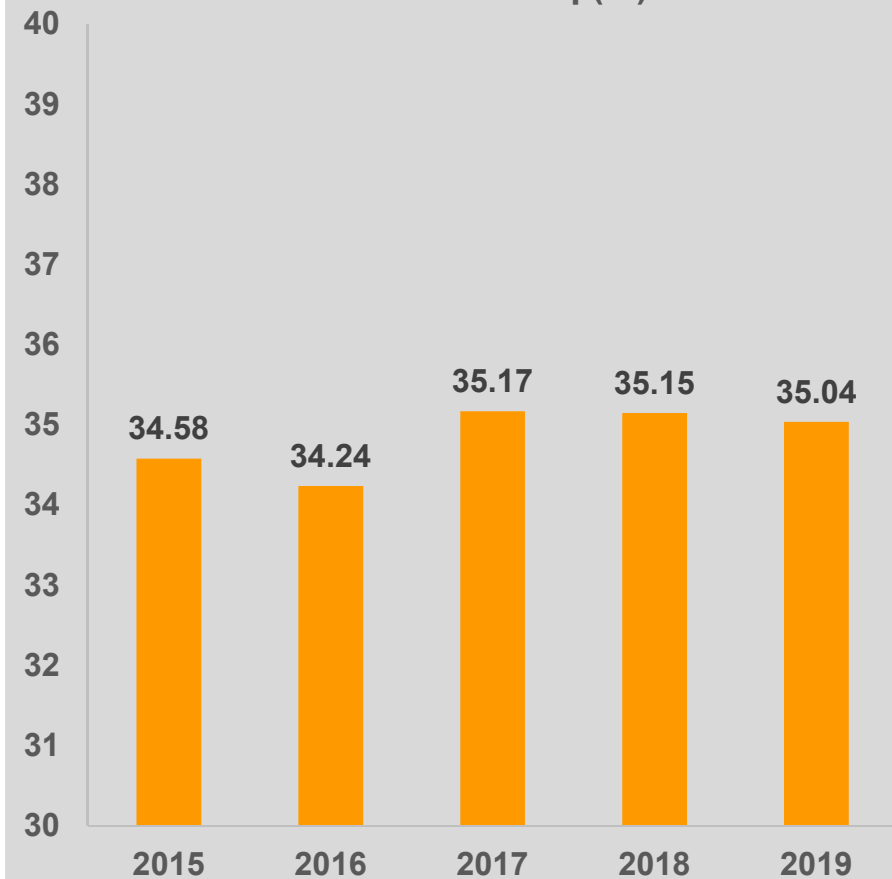

Soja

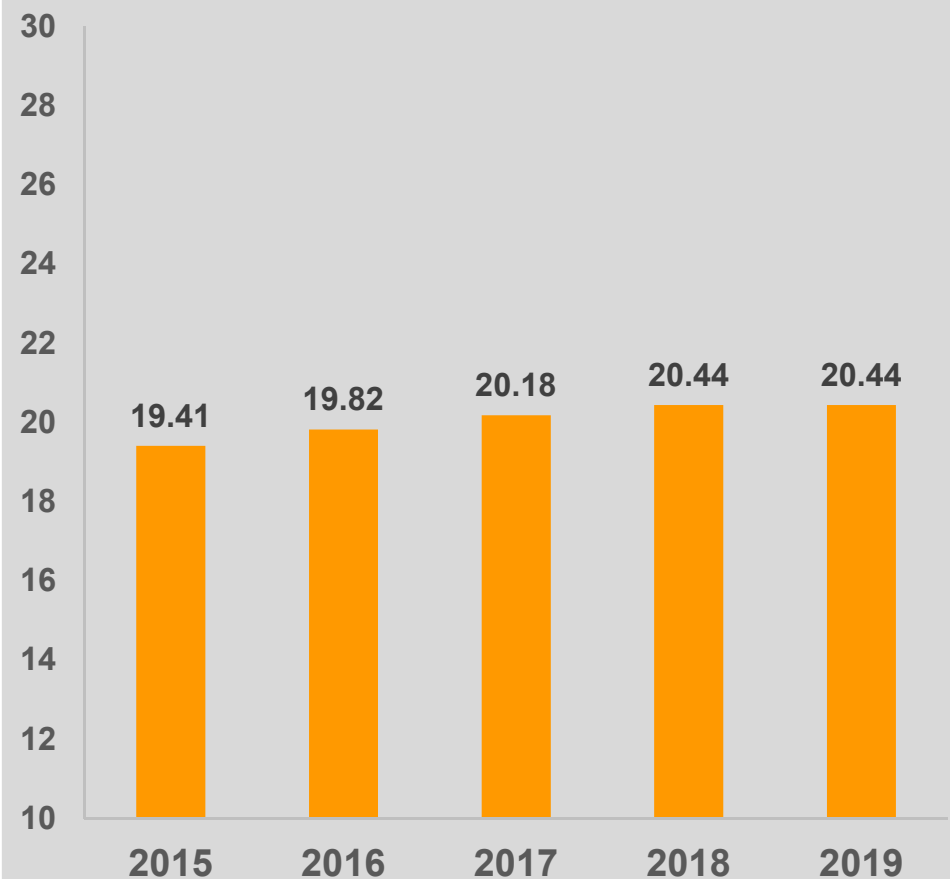
	Vlaga (%)	Ulje tq (%)	Proteini tq (%)	Ukupne primese (%)
2015	13.08	19.41	34.58	0.58
2016	12.27	19.82	34.24	0.51
2017	10.64	20.18	35.17	0.58
2018	11.11	20.44	35.15	0.66
2019	11.14	20.44	35.04	0.93

Soja

Proteini tq (%)

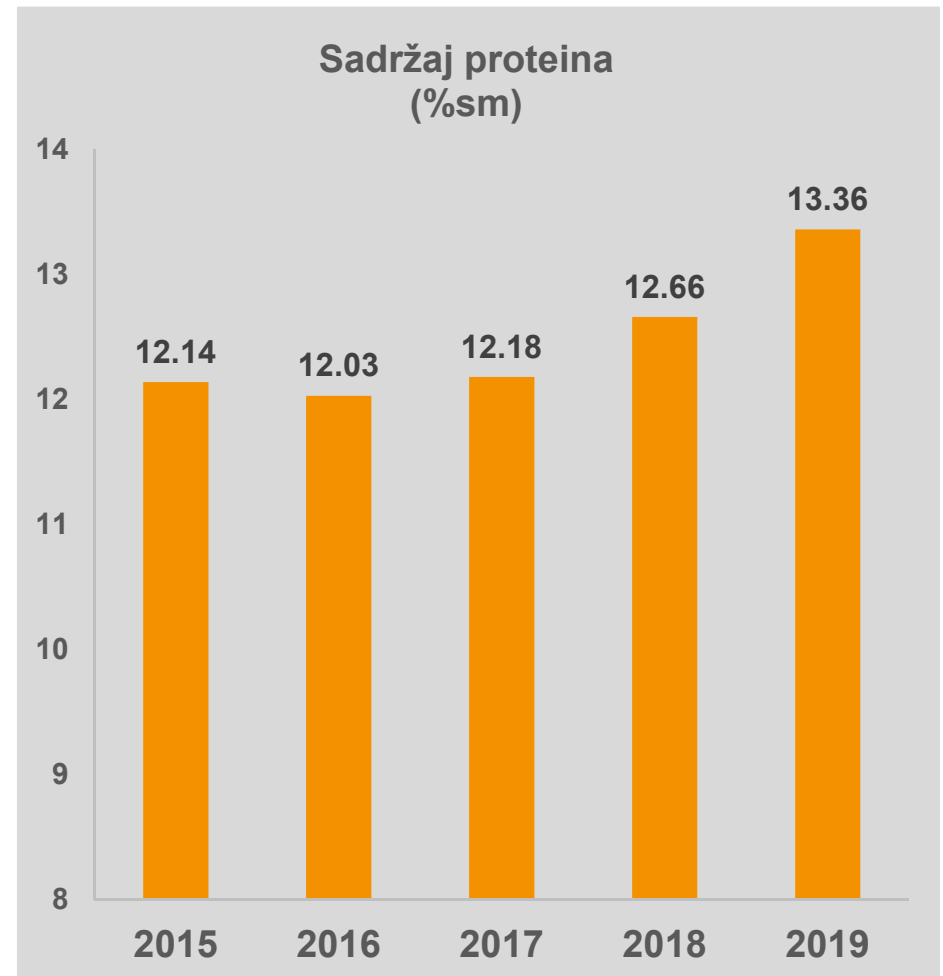
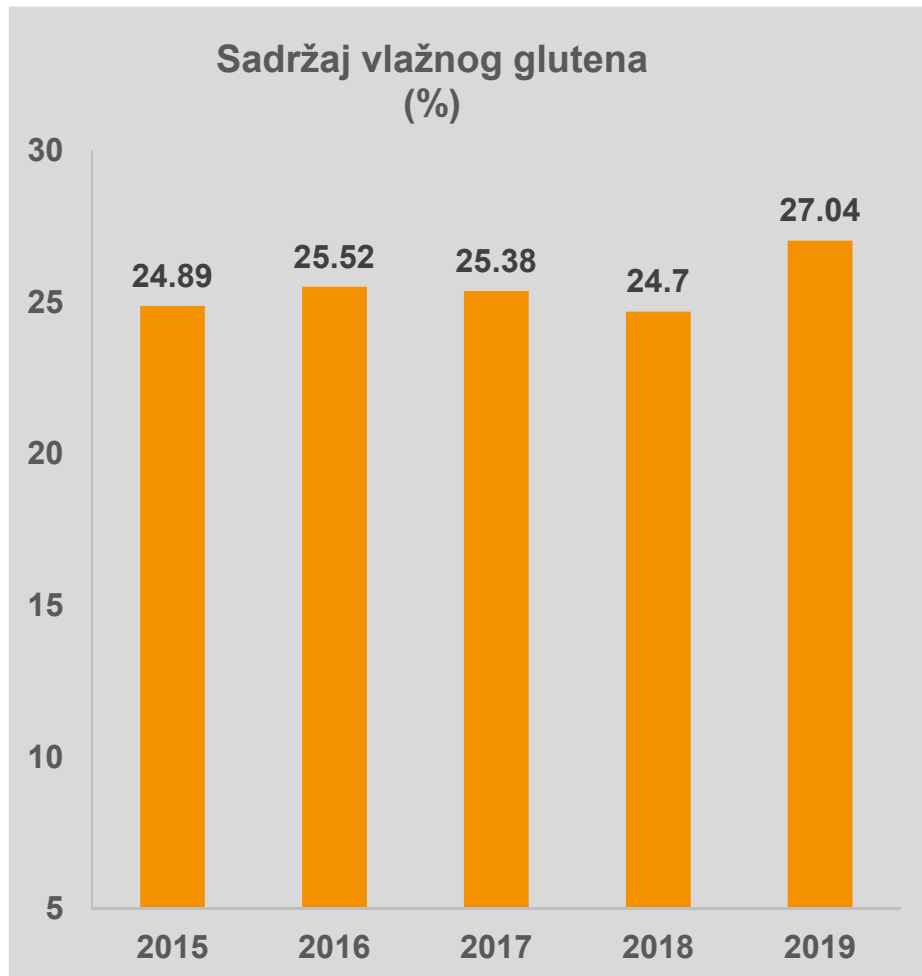
Ulje tq (%)

Pšenica

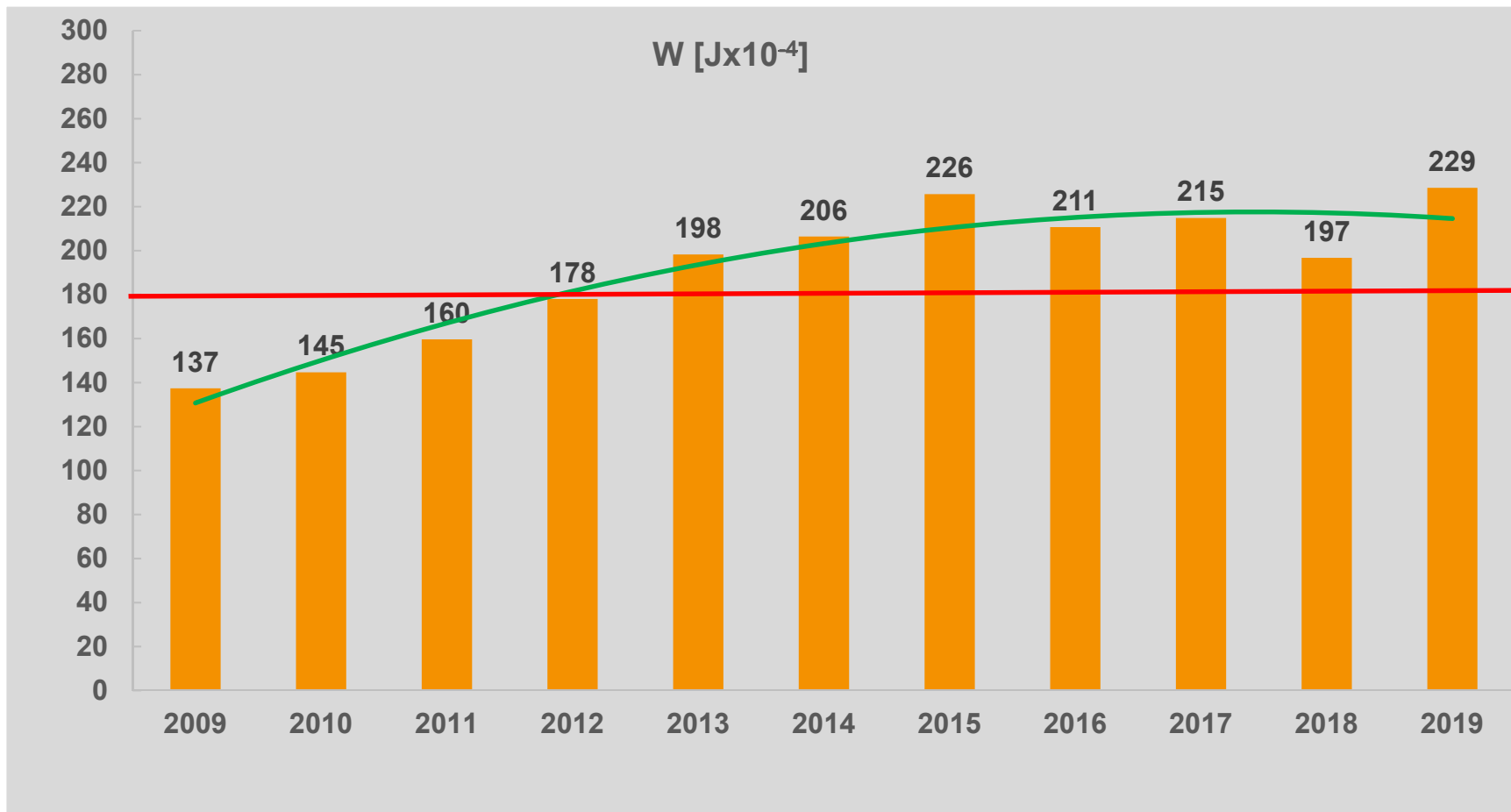
	Sadržaj vlage (%)	Hektolitarska masa (kg/hl)	Sadržaj proteina (%sm)	Sadržaj vlažnog glutena (%)	Broj padanja (s)	W ($J \times 10^{-4}$)	Sadržaj zrna oštećenih ubodom stenice (%)	Sadržaj zrna oštećenih fuzarijumom (%)
2015	11.80	80.46	12.14	24.89	318	226	0.40	0.06
2016	12.24	78.42	12.03	25.52	314	211	0.55	0.16
2017	11.69	78.59	12.18	25.38	345	214	0.46	0.01
2018	12.73	75.63	12.66	24.70	298	197	0.57	0.11
2019	12.80	75.57	13.36	27.04	397	229	0.48	1.21

Pšenica

Pšenica

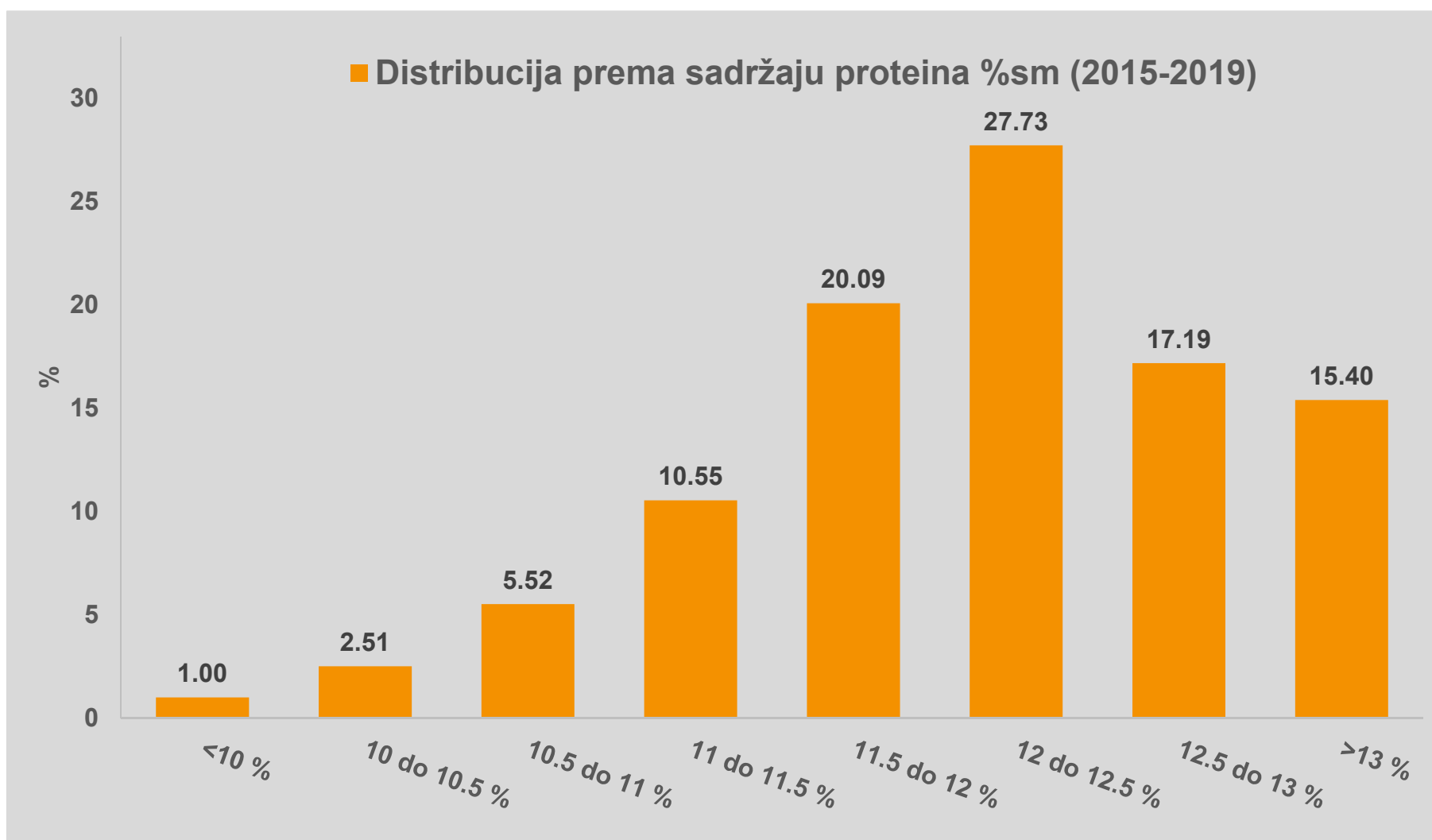
■ W 2009 - 2019

Raznolikost kvaliteta pšenice

2009 2019	Sadržaj vlage (%)	Hektolitarska masa (kg/hl)	Sadržaj proteina (%sm)	Sadržaj vlažnog glutena (%)	Broj padanja (s)	W ($J \times 10^{-4}$)	Sadržaj zrna oštećenih ubodom stenice (%)	Sadržaj zrna oštećenih fuzarijumom (%)
X	12.68	78.62	12.54	26.41	288	191	1.08	0.31
Min	9.06	61.50	8.60	12.80	62	27	0.00	0.00
Max	18.86	89.00	16.46	40.78	508	339	5.90	10.79

Raznolikost kvaliteta pšenice

Razdvajanje pšenice prema sadržaju proteina

- Napredak NIR i NIT tehnologije u poslednje dve decenije omogućava razdvajanje pšenice u otkupu prema sadržaju proteina.
- Tačnost analizera koji se koriste u ove svrhe je bliska laboratorijskim metoda koje baziraju na Kjeldalovom ili Dumasovom principu.
- SGS Beograd je još 2010 prepoznao važnost razdvajanja i od 2011 svojim klijentima nudi ovu vrstu usluge.
- Nakon razdvajanja pšenice prema sadržaju, klijentima se nudi i mapiranje kvaliteta po ćelijama, pri čemu se ispituju i ostali parametri koji nisu bili predmet analiza na terenu.

Kukuruz

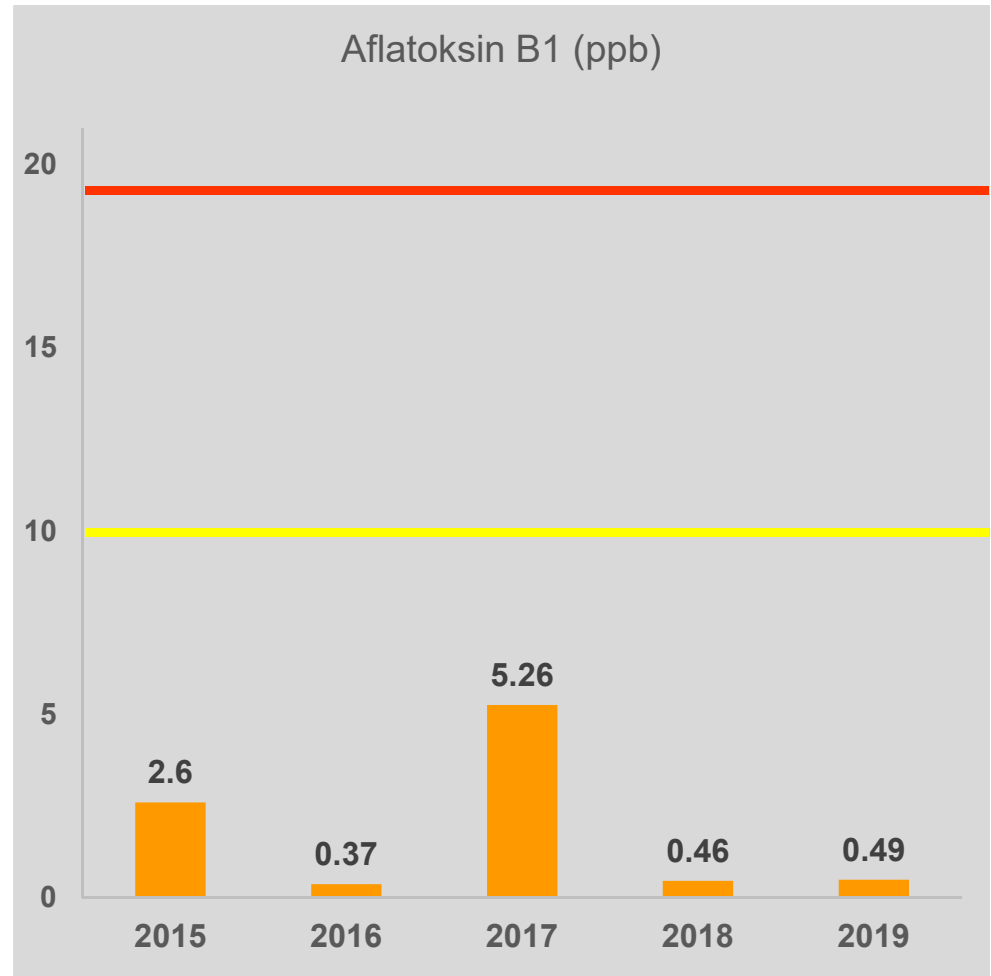
	Vlaga (%)	Lom (%)	Strane primese (%)	Oštećena zrna (%)	Zrna oštećena sušenjem (%)
2015	13.85	2.37	0.73	1.20	0.30
2016	13.86	2.48	0.77	1.47	0.17
2017	13.64	2.68	0.73	1.33	0.33
2018	13.63	1.87	0.67	1.50	0.34
2019	13.97	1.77	0.73	1.08	0.04

Kukuruz

	Aflatoksin B1 (ppb)	Aflatoksin ukupni (ppb)	Ohratoksin (ppb)	DON (ppb)	Zearalenon (ppb)	Fumonizin (ppb)
2015	2.6	3.5	2.0	250.0	26.0	973.2
2016	0.37	0.40	0.54	450.7	37.15	2729.6
2017	5.26	5.73	3.40	125.0	12.5	671.2
2018	0.46	0.47	0.12	128.4	12.5	733.5
2019	0.49	0.52	0.19	137.4	12.5	248.6

Kukuruz

- Sadržaj mikotoksina u poslednjih pet godina nije se značajnije približavao dozvoljenim graničnim vrednostima.
- Na osnovu do sada prikupljenih podataka za rod 2019, može se dati prognoza da neće biti prekoračenja dozvoljenih graničnih vrednosti.

GMO

- Rezultati ispitivanja prisustva GMO (izvoz: 2015-2019)

Uljana repica	
MON88302	< 0.1
Rf3	< 0.1
Ms8	< 0.1
RT73	< 0.1
T45	< 0.1
Soja	
MON87701	< 0.1
MON87708	< 0.1
CV127	< 0.1
MON87769	< 0.1
DP-305423-1	< 0.1
MON40-3-2*	< 0.1
MON89788	< 0.1
MON87708	< 0.1

Kukuruz	
Bt11*	<0.1
DAS59122	<0.1
DAS1507	<0.1
GA21	<0.1
MON810	<0.1
NK603	<0.1
T25	<0.1
MON88017	<0.1
MON89034	<0.1
MIR604	<0.1
MIR162	<0.1
MON87460	<0.1
MON87427	<0.1
MON863	<0.1
Bt176	<0.1

Ostali kontamineti

- Rezultati ispitivanja sadržaja teških metala (izvoz: 2015-2019)

	Kukuruz	Pšenica	Soja	Suncokret	Uljana repica
Pb	<0.01	0.01	0.03	<0.01	<0.01
Cd	<0.005	~0.03*	~0.04*	~0.2*	~0.05*
Hg	<0.005	<0.005	<0.005	<0.005	<0.005
As	<0.01	0.01	0.02	<0.01	<0.01

*prirodni sadržaj

- Rezultati ispitivanja ostataka pesticida (izvoz: 2015-2019)
 - U preko 99 % slučajeva bez kvantifikovanih ostataka pesticida sa koncentracijama iznad MRL.
 - Identifikovani problemi uzrokovani upotrebom preparata sa aktivnim materijama: pirimiphos-methyl, chlorpyriphos i chlorpyrifos-methyl.

SGS

Hvala na pažnji